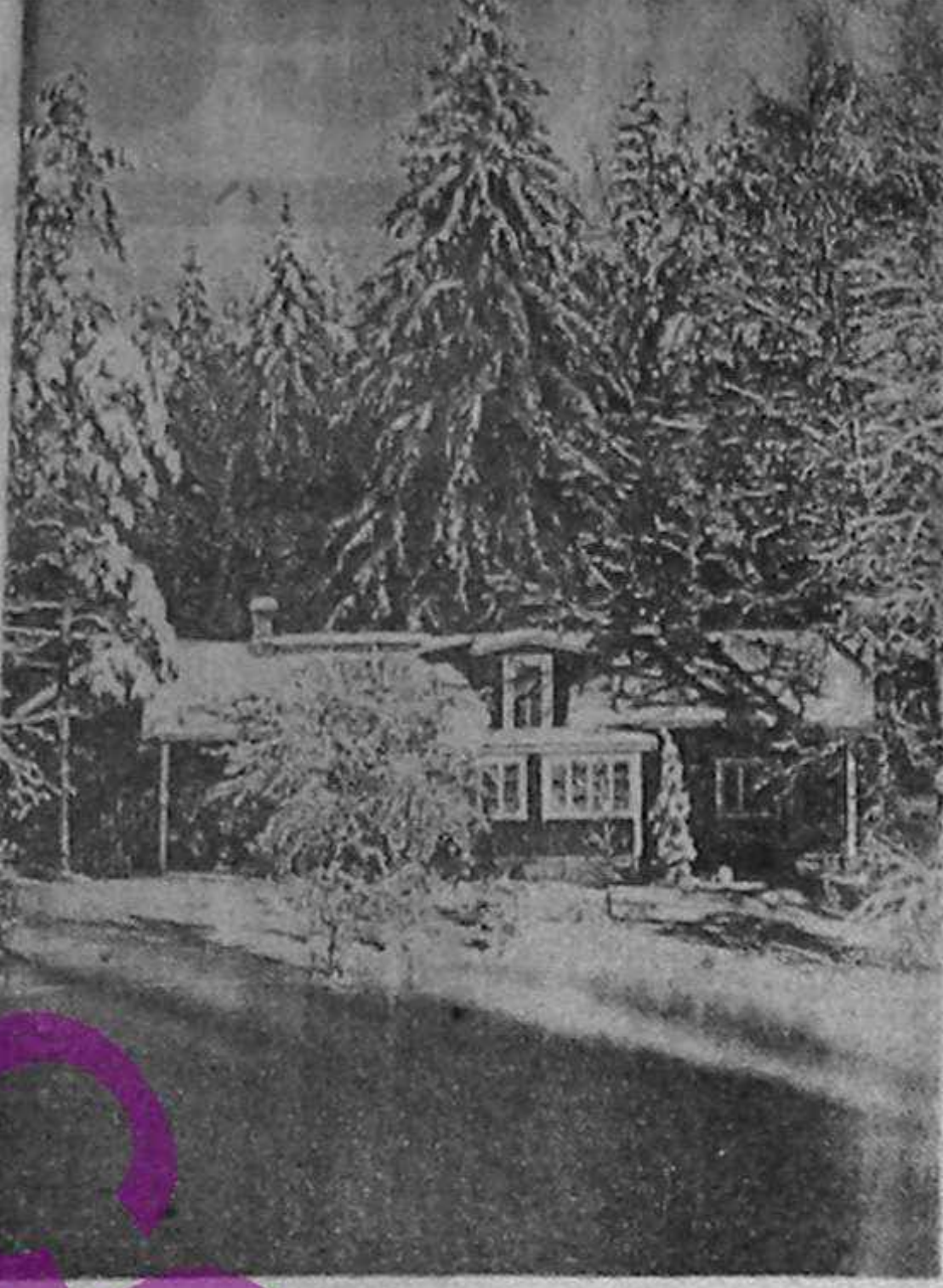

Cutremurătoarea colegialitate

Acum când revistele literare se află în anaghiu, când întreaga noastră cultură e în pericol de moarte, avem prilejul să consemnăm un gest suferințos de solidarizare cu oamenii de litere, ce tin a se exprima în acord cu constanța lor. Prietenii adevărați la nevoie se cunoaște. Și în cazul de față, mina de ajutor ce ne-o întinde e cu atât mai nădăjduitoare în chestiunea de persoană așa-zisă sus-pusă, dispunând de un folioleu academic, de altfel de set de revistă, ca și de relații în sferă puterii, până-n saloanele aflate de başloc pentru avocații de mențiu și a lucrătorilor, ale Palatului Cotroceni. Dar să nu mai lungim fraza noastră plină de grație. E vorba de umoristul Marin Sorescu, care, de astă dată, grav și responsabil, așa cum se vede într-o circumstanță gravă, se pronunță într-un mare cotidian, pe tema: Ce se întâmplă cu revistele literare? Ce să se întimplă? Rău, că se poate de rău, însă nu din pricina scumpirii desăvârșate a hârtiei sau a penuriei de fonduri sau a proastei difuzări, ci pentru că (desigur la criteriul onestității și în limita sobrietății) „la tot pasul te trag de mină și smecherii democrației”. Adică biții de noi, cei ce avem năvălita a dorii democrația! Așadar Morții cașului are bunăvoința a ne revela și natura greselii noastre de neolătar: „Să cred că pe rîcolul maior nu mai este al neocomunismului, care a fost distrus cu statul cu tot, ci al neolichismului”. Așa, va să zică, după cum ar fi spus președintele Mireea Snegur: „Acum că ne-am aflat din izvor sigur că neocomunismul a fost distrus în România (călății prezidenți o poate confirma, nu-i așa?)”, nu ne rămâne decât să ne reînnoim critica în chipul lichismului intruziv în mizerie, „Iolite de imitatori și de zvonuri, cu minile întinse a pomani, pictorii și circotasi, ciurciori și mardare”, ilheism pentru zugrăvirea indignată a cărora campionul absolut al morali care este Marin Sorescu nu există, iată, a-și muia pana în călămara cole-

Paisaj finlandez

A cui e criza culturii?

De cite ori încercăm să atragem atenția puterii asupra datoriei pe care statul le are față de viața spirituală a cetățenilor săi, care nu sînt niste supus, asupra datoriei de a sprijini cultura poporului român, pentru că, odată cu prăbușirea ei, sînt și prăbușite ireversibil și sufletul poporului român, reprezentanții ei răspund, cu un zîmbet diabolice, mefistofelic dacă vreți: „asta-i economia de piață, uități-vă la țările capitaliste, și acolo e la fel”. Afirmăția, făcută cu aceste cuvinte sau cu altele, ascunde prost satisfacția individului respectiv că a celorlora nu le-a plăcut comunismul, din ale cărui catacombe proiva omenii puterii de azi, și s-a infundat pe teren propriu. Am auzit comparația cu capitalismul chiar din gura d-lui Theodor Stolojan. Criza culturii, criza materială a ei, care ar atrage-o și pe cea de esență, ar fi deci urmarea trecerii la capitalismul, numit cu obstinată pudor „economie de piață” de către cei care au fost înfășiați să disteie, capitalismul nătrădit, aflat pe marginea prăpăstiei (de unde, vorba aceea, se uita în jos la noi și-a noastră). Răspunsul la afirmațiile acestea ar fi simplu și el s-a și dat de zece de ori, dar cine - mai ales ajuns la putere - stă să asculte un răspuns în România? Li s-a răspuns mereu că nu e, această, o economie capitalistă veritabilă, că e doar un simulacru perfid care, cine știe, are menirea chiar să ne lecuască pentru mult timp de capitalism, sau, și mai grav, de democrație. Pentru că, într-adevăr, în mințile nu tocmai luminate ale majorității oamenilor, democrația se va lega de față de șomaj, de foamete, de frig. Uitănd că, excepțiv șomajii, toate fuseseră perfecționate încă pe vremea „socialismului multilateral dezvoltat”.

Deci, cînd puterea se scutură de povara culturii scrisse, vorbind prin reprezentanții săi de „sponsor” și alte cîle de acces fel, ca și să știe că aici nu e garantată și pusă la baza tuturor faptelor economice (și nu numai) proprietatea, că în aceste condiții bogății sînt doar cei cărora li s-a dat, „foc verde” încă din „poca de aur”, că nu există legea care să scadă impozitele pentru că sponsorizezi cultura, asistența socială sau medicală. Revind, vom adăuga că pare aproape evident că averile, cîte sînt, ale acestei perioade post-comuniste, au luat naștere încă înainte și - cine știe - poate chiar în vederea schimbării inevitabile a vieții și-a pieții și-n România. Cineva spunea chiar că mulți „privatizați” au primit misiunea și chiar banii de la Securitate, pentru că, la un moment dat, să inapoieze totul, într-o formă sau alta, eventual sprijinind noi lovituri de stat și că ei cotizează la menținerea unei adevărate mafii, în prezent. Oricît de fantazist ar părea ipoteza, ea trebuie luată în seamă, credem.

Astfel stînd lucrurile, sigur că, atunci cînd revistele literare sînt pe punctul de a dispărea, demersurile se fac la guvern. Căci Mecena nu s-a născut încă sau, dacă s-a născut, habar nu are cine va fi și ce-o să facă „la viața lui”. Iar dacă guvernul dă din umeri săi lași a „economie de piață”, îi mai recomandăm un termen, tot hult de el însuși, „societate de consum”, expresie încă în adormire, probabil că să se spele în ochii puterii de conotația negativă, puternic înfiptă în mințile subjugate de marxism-leninism.

Probabil că nu vom ieși din această criză, manifestată în prezent prin dificultățile Uniunii Scriitorilor. Și nu numai prin ele, dar acestea sînt mai „picante” pentru gazetari. Nu vom ieși altfel decît oprind apariția revistelor literare care, în paranteză fie spus, nici nu erau atât de multe, ci sperie doar faptul reîntrii lor într-o singură administrație. Risipite în județe, finanțate de diverse organizații și instituții, ele nici n-ar fi fost numărate și nu s-ar mai fi mirat nimeni. Pînă una-alta, simptomul „Uniunea Scriitorilor” al crizei culturii dă posibilitatea multora dintre cei care au beneficiat de conturi deschise, conducînd reviste literare, să împroaște cu noroi, afirmînd - cum se și face - despre alții, ceea ce ar fi trebuit să afirme înții și înții despre ei înșiși. „E vechi păcatul...” și nu se mai miră nimeni. Se bucură galeria. Nici în al doispzecelea ceas oamenii nu se pot destepa și, cum cultura o fac oamenii, ne întrebăm ce se va alege de ea. Căci nu e, poate, această criză a mijloacelor, decît reflexul unei mai profunde, al spaimii că vine o reosezare a valorilor, că nu vom mai fi „ce-am fost”, spaimă tipică pentru indivizii sau grupările fără motivații adînci și impersonale.

NICOLAE PRELIȚEANU

Vasile Dan: „Îmi inventez mediul în care-o să trăiesc”

„Drumul cu flinte” este deci a șaptea apariție editorială a poetului care trăiește la Arad, unde apare revista de cultură „Arca”, al cărui redactor șef este. Pentru Vasile Dan, flinta (flieca) este un motiv de reflecție poetică și mai ales de interogație continuă. Nu înțelegător, multe poezii conțin semne de întrebare existențiale: „Cui li porți chipul?”, „Recunaste-mi voi, în sfîrșit, chipul?”. „Te va prezinti?” Acum că a fi se atînge ușor de a nu fi? Simboluri obsesive, ușor de detectat. Li situația pe Vasile Dan în filiația lui Lucian Blaga: căutarea propriei identități, lumina noaptea, pămîntul, orbul în încercarea sa disperată de a-și depăși condiția. Sensibilitatea poetului de „a capta imagini” este extremă:

„Pricipe / și cel mai mic zgomot / și cea mai ușoară atingere / cum e și aceasta / a pleoapei ce se-nchide.”

Construcții îndrăznețe („I-niste fuitoare”, „mătasă de gheață”) au forța de a exprima indoieli, neliniști, căutări.

Al doilea ciclu de poeme inclus în volum poartă titlul: „Mai mult decît vizibilul” și se deschide cu o „Reverie” în care o livadă de pruni smulsi din rădăcină mai înfloresc slab cîteva zile: „Luminite ușoare, subțiri / în virturi negre / peste care sufla vîntul / nici el prea vizibil / de peste apă.”

În fața misterului vieții și al morții, poetul e cînd orb, cînd miop. Revenirea motivului „non-vederli” nu e la Vasile Dan decît o interogație de o nebanuită forță, dincolo de peisajul vizual care se oferă percepției rutinare a pupilelor

mioape. Zbaterea continuă între o seamă de opreliști (gardul cu spini, șantul cu apă, mlaștina, stîncă, pădurea) și neputința de a discerne („dincolo în spatele meu / dincolo în față”) nu e decît continua ezitare a începutului de drum perpetuată toată viața, de unde și exclamațiile din finalul poemului „Dincolo”: „miopule, iedule.”

Totul e „părelnic” precum vîntul. Sălcimii, frunzele, firul de lărbă, simboluri ale energiei vitale, sînt în permanență lupți cu pămîntul în care „li se infundă piciorul pînă la gleznă”. Și totuși poetul conchide semnificativ: „La zău, cărării.”

Pe cărările poeziei, pe drumul cu flinte, Vasile Dan își inventează clipa de clipă persoana.

MARIANA ȘIȘOȘ

Dreptatea LITERARĂ

BEDROS HORASANGIAN A time in my life, șoptește Sarah Vaughn cu ochii închiși

— Acum înțelegi și dumneavoastră importanța acestor înfîlîri. Ne vedem o dată la șapte ani, și atunci în mare grabă, iar în tot acest răstimp viața ni se strecoară printr-degete. Pe nesimțite... Inseamnă că nu avem nevoie unul de celălalt dacă suportăm să nu ne vedem atîta timp... Zău așa, ce fel de viață măl e și asta frății nici un prieten?... Să bem ori șapte ne va fi dat să numărăm?... Da, sînt sentimental, ce vrei, impuscați-mă, dar nu pot să mă schimb... E tot ce știu să fac, altfel nu-s bun de nimic... Nu am relații nici putere, nu știu să montez o antenă și nici să schimb un caucior spart... Nu mă pricep la nimic, tot încerc să învăț, să fiu de folos cuiva... Tutoror, de ce nu... Da, sufer, nici eu nu știu pentru ce, pentru ce... Să bem, frăților, va rog să ridicăți paharul odată cu mine, pentru uitare... Să uităm ceea ce ne trebuie să uităm... Iată că devin și retoric... Da... Pentru prietenie, ferice, pace... Așa, pînă la fund... Va multumesc... Mă simt coplesit de emoție în fața dumneavoastră. Ce aș mai putea să vă spun?...

— Acum înțelegi și dumneavoastră importanța acestor înfîlîri. Ne vedem o dată la șapte ani, și atunci în mare grabă, iar în tot acest răstimp viața ni se strecoară printr-degete. Pe nesimțite... Inseamnă că nu avem nevoie unul de celălalt dacă suportăm să nu ne vedem atîta timp... Zău așa, ce fel de viață măl e și asta frății nici un prieten?... Să bem ori șapte ne va fi dat să numărăm?... Da, sînt sentimental, ce vrei, impuscați-mă, dar nu pot să mă schimb... E tot ce știu să fac, altfel nu-s bun de nimic... Nu am relații nici putere, nu știu să montez o antenă și nici să schimb un caucior spart... Nu mă pricep la nimic, tot încerc să învăț, să fiu de folos cuiva... Tutoror, de ce nu... Da, sufer, nici eu nu știu pentru ce, pentru ce... Să bem, frăților, va rog să ridicăți paharul odată cu mine, pentru uitare... Să uităm ceea ce ne trebuie să uităm... Iată că devin și retoric... Da... Pentru prietenie, ferice, pace... Așa, pînă la fund... Va multumesc... Mă simt coplesit de emoție în fața dumneavoastră. Ce aș mai putea să vă spun?...

ROZA VÎNTURILOR

PAAVO HAAVIKKO

Al noulea poem

PENTTI SAARIKOSKI

Din poemul DESPRE LUME

Am cumpărat un cal de la un nebul. Il denumesc chiar că și de alfel) era un cal cit se poate de obșnuit numai că avea ochii în nări.

JOUNI TOSSAVAINEN

Zeul casei

SATU SALMINIITY

Imaginea lui Dumnezeu

Un erolon și să-l spui : Desenează-mă ! Ce apă să fie alt de liniștită, alt de fidelă, care ochi

În românește de DENISA COMĂNESCU

Mikael Agricola (1510-1557)

MUZICA ROTATIVELOR

● Gînduri ale majestății sale regelui Mihai, despre creștinism, în admirabila, pe cit de frumos tipărită revista sibiană Transilvania (1-2, 1992) : „În lumea toată, astăzi, oamenii cătă iar sensul Dumezeiesc al vieții. Rationalismul n-a reușit să înlăture setea de credință, materialismul nici atît. Oamenii de știință recunosc că descoperirile lor nu au elucidat Misterul Creatiei, al Devenirii, al Morții. Fără spiritualitate, omul nu este împlinit, ci atrofiat, simțirea-i este schinghită. În acest sfîrșit de veac, multime din ce în ce mai numeroasă își ridică privirea către mai bun, mai frumos, către credință și morală.”

● În Astra de la Brașov (nr. 228, 1992) remarcăm ultimul gherviu luat poetului Petre Strihan, de către dl Dumitru Vasile Solimosanu. Și o poezie din încheierea din Alud, unde cărturarul a stat legat în lanț cu filosoful Mircea Vulcănescu. Poezia se intitulă „Cu cui pe zid”. Citim : „Mă culc pe vergele de fier / și mă așez pe mîna lui / oș / Dar cînd mă-nalta la cer / Mă simt înfrățit cu Cristos.”

● Un titlu semnificativ, în Cronica literară (nr. 2, 1992) : „O țară care se simțea stăntinescu. Lucrări tare avîrate : „Ceea ce avem noi nu înseamnă economie de piață, fiindcă în esență ea a rămas tot socialistă; practic nu s-a schimbat nimic în economie, ci doar s-a „dughenizat” parția ei periferică.” Cu un parlament condus de oameni de pe vremea lui Stalin și forțatori ai lui Ceaușescu, la ce altceva ne-am fi putut aștepta? Într-adevăr !

● Zguduitoare reflecțiile

Vechi paisaj urban finlandez

Inhumarea academicianului Caius Iacob

- Omagiul Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat -

Duminică 9 februarie a avut loc, la Biserica Sf. Elefterie Mare, adunarea de doliu...

Omagiul PNȚCD a fost prezentat de prof. dr. Gabriel Tepelea...

Joi, 6 februarie, ilustrul matematician Caius Iacob (1912-1992) a plecat să dezlege ultimul necunoscut...

Ascensiunea sa didactică și științifică a fost urmasa unei dotări excepționale...

Pe lângă cercetările de larg răsărit internațional în domeniul aerodinamic...

Acad. Caius Iacob a onorat prin prezența sa dezbaterile din cadrul Departamentului de Studii...

Pe această linie se înscrie încadrarea sa militară în Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat...

Requiescat in pace!

CREȘTINI FĂRĂ BISERICI

Drumul Taberei: proiectul unei noi biserici are toate aprobările

Demolarea unui mare număr de monumente din ordinul conducătorului paranoic și sărăcit și mai mult Capitala...

Foto: PETER GHEORGHE

Pe scurt, atmosfera festivă, multe speranțe, multe merite ale promotorilor români al actului...

Domnul Charles Smedmor, reprezentant în România al celebrității firme „K.P.M.G.”...

În ceea ce privește relațiile cu România, considerăm că, în condiții normale...

Cecea ce apare drept un gest de valoare patriotică este faptul că inițiatorii vor să reproducă vechea biserică...

Conducerea firmei consideră pentru moment inoportună deschiderea unui birou permanent la București...

ADRIAN PĂTRUȘCA

Mai mult decât atât, inițiatorii doresc să construiască și o modestă construcție destul de mare...

Pentru ambițiosul proiect susținătorii au găsit și un sponsor dispus să cedeze o mare parte din beneficiile...

ȘTEFAN CALIGA

Guvernul cere amânarea sentinței în procesul inculpaților din 18 februarie 1990

La Judecătoria sectorului 1, vineri 7 februarie 1992 a avut loc încă o ședință privind dosarul nr. 8936/91...

deoarece nu s-a stabilit cuantumul total de prejudicii. Mai mult, nu s-a realizat nici inventarul bibliotecii...

ROMULUS CRISTEA

Nereguli și iar nereguli, la tot pasul

delegatul Convenției Democratice nu este lăsat să intre în incinta secției de votare...

CARACAL: Observatorii trimiși de Pro-Democrația fac propagandă FSN

Pe buletinele de vot nu figurează lista Convenției Democratice - NU FIGURA. Nimeni nu a putut explica această dispariție...

La Cornetu, adevărurile de proprietate s-au dat doar cu o săptămână înainte de alegeri

O apatie generală pare să domnească în comuna Cornetu, județ Ilfov. Până la ora 13.30 voiașera abia 20% dintre alegătorii...

TRADA ÎN AJUN DE ALEGERI

Pașul mustește de așteptări? În București, în ajun de alegeri lumea se pregătește...

Se fac pronosticuri, circula zvonuri...

Piața Universității, vineri. „La Institutul de Arhitectură întinsești grupuri-grupuri, contribuția este animată...

VINERI: Pre-electorale la Tunari

Fieț fesenist pină la vreo liberalizare, Tunarii par să fie caracterizați prin aceeași orientare către opoziție a opiniei publice...

Vertical text on the far left edge of the page, partially cut off.

Vertical text on the left side of the page, partially cut off.

Vertical text on the left side of the page, partially cut off.

Vertical text on the left side of the page, partially cut off.

Vertical text on the left side of the page, partially cut off.

Vertical text on the left side of the page, partially cut off.

Vertical text on the left side of the page, partially cut off.

DI. Eltin s-a întors acasă...

Eltin a venit acasă... Eltin a venit acasă... Eltin a venit acasă...

Eltin a venit acasă... Eltin a venit acasă... Eltin a venit acasă...

Eltin a venit acasă... Eltin a venit acasă... Eltin a venit acasă...

DI. prof. dr. doc. Iulian Mincu este contestat

Primim la redacție: Din respect pentru dumneavoastră și pentru ziarul pe care-l conduceți...

Snegur o ia razna de tot

MOSCOVA 9 (Rompres). — Nu este necesar să grabim artificial procesul de unire a Moldovei cu România...

Iosif Constantin Drăgan îl sprijină pe Snegur

Președintele Moldovei, Mircea Snegur, l-a primit pe Iosif Constantin Drăgan...

JAMES BAKER: De la Frankfurt la Chișinău

Astăzi începe transportul pe calea aerului al unui masiv ajutor umanitar...

Mari manifestații la Moscova

Moscova. Zece de mii de oameni au luat parte ieri la mitinguri și marșuri pro sau anti-Eltin...

Export masiv de capital românesc

Conform declarației unui înalt funcționar din Ministerul Comerțului Exterior...

Proteste violente la Săpinta

Maieri răniți. S-a dat foc butinelor de vot și sediului comisiei electorale...

E greu să votezi după 45 de ani

Urmare din pag 1. dinainte stabilit. E greu să votezi normal, după 45 de ani...

DI. Cazimir la început și tot dumnealui la sfârșit

Unitățile lor. Am aflat de lucru de la ofițerul de serviciu pe unitate...

JAPONIA: Centrale electrice pe bază de reziduuri menajere

Japonia a reușit cu succes să demonstreze practic că și gunoii pot fi folosiți la obținerea de energie electrică...

YASSER ARAFAT - „Tinăr” căsătorit (cu o creștină)

Președintele OEP, Yasser Arafat, care multă vreme a afirmat că este „căsătorit numai cu lupta palestiniană”...

Yasser Arafat...

Potrivit unui prieten de familie din Ramallah, Suha Tawil are trei surori și un frate...

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

Albertville French Show

Mult-așteptatul eveniment deschizător nu numai al ierului și pistelor Olimpice...

sedintele C.I.O., cel care l-a invitat pe François Mitterrand să rostească formula de deschidere a J.O. Drapelul olimpic...

DIRECTOR ILIE PĂUNESCU Redactor șef: PETRE STOICA Redactor șef adjunct: MARIANA SIPOȘ Editorialist: BARBU CIOCULESCU